

Voltak férfiak

Nehéz volt a végnapjait élő és innen már elűzött népgyilkos rendszerben bátor hazafinak, meg nem alkuvó demokratának és egyáltalán helytálló férfinak lenni. Nehéz volt, de nem lehetetlen. Mégis fehérr holló az ilyen s úgy kell rámutatnunk ezekre, mint rítka szálakra a meglapuló bozót közt. Nemzeti szerencsétlenség lett, hogy ilyen kevés volt a kemény gerinc, annál inkább idézzük őket. Nem elégtételként, az elégtételt a történelem adta meg, hanem példaképp és biztatásul, hogy minden körülmények között meg lehet maradni embernek és magyarnak, csak bátornak és erősnak kell lenni.

Az elmúlt években ezernyi megpróbáltatást kellett az ilyeneknek kiállni: üldözést, melőzést, rendőri felügyeletet, börtönt és internálást s mindennapi kenyerének a veszélyeztetését. Most munka és erőfeszítés vár az ilyen férfiakra s a közös munkában találkoznak a régi harcosok az újakkal.

Most Könyves-Kolonics József dr.-t, Makó város volt főügyészét, utóbb polgármesterét idézzük, aki Makó közelében volt ilyen rítka szálka a legsötétebb években. 1938 május 15-én írta ez a mindinkább magára maradó harcos, fegyvertárának, Espersit János dr. makói ügyvédnek halálakor a következőket:

Itt hagyatok rossz időkre, nem szépen, csak sorban: Mohos Ágoston, Espersit János, Barna János, Juhász Gyula, József Attila és Móra Ferenc.

Már csak ketten, hárman emlékedünk mult idők, szétb rokkant, önellen, becsületes törekvésein, nagyó akarásain, nekilendülésein, férfias kiállásain. Mi még mindig a népfelség rajongói, az igazságosság, emelkedettség, a szeretet és szépségek hitvallói és meggyőztői maradtunk.

Az emberi oktalanság és gonoszság ellen hadakoztunk együtt, de manapság nem a mi küzdelemünk diadalmasodik, hanem sokakon és sokhelyütt a gonoszság uralkodik. Béklyó az Ember és Szellem szellemszabadsága felett.

Parancs! Parancsolni akarják, hogyan érezzünk, hogyan akarjunk és hogyan cselekedjünk. Pedig csak az embermilliók érve, vágya, akarata lehet parancs a mások számára. A jellem, tehetség, tudás, munka, szorgalom,

lefokozva, a faji és felekezeti elfogultság, gyűlölet feltornyosítva.

A Bocskayak, Báthoriak, Bethlen Gáborok, Rákócziak és Kosuthok függetlenségi nemzeti és népi ideáljai, küzdelmei elfelejtve, követők üldözve és megaláztatva, az üldözök pedig felmagasztalva. A jogeszméket letiporva, az ökök erkölcsi rangra emelve.

Hittétek volna Ti, akik mind ezeket meg nem érve, még idejekorán eltávoztatok és engem itt és magamra hagyatok?

Szellemetek sugalmaz. Kitarfani magyar hazánk függetlensége, nemzeti egysége, a polgárok és közelet szabadsága, a minden ember testvériségének, erkölcsi és jogi egyenlőségének igéje, a munka joga, becsülete, kenyere és a kultúra fontossága mellett.

Az üzenetet megértettük s hitvallói rajongással, rászántással válaszolunk: Hűek maradtunk.

S amikor a népnomorító rendszert elűzte az orosz hadsereg, akkor a mindenben keresztül kitartó hűség elnyerte igazolását. Ekkor írta Könyves-Kolonics József dr. az alábbiakat:

»Es mi minden poklokön keresztül hűek maradtunk.

A névsort ki kell egészítenem még az azóta letelt gonosz idők szorongatásai miatt elborult elmével, tragikusan elpusztult Márton Bálinttal és a sok-sok névtelen eszmei hős emlékével.

Most kiállunk Makói munkásai és dolgozó polgárai elé, kevés régiek és megsokasodott újak nem elismerésért, nem jutalomért.

Kiállunk jelenteni, hogy az elpusztult régi gárda örökébe egy győzelmes új világ érkezett. Kiállunk jelenteni, hogy városunkban többé nem az országunkat, országokat, nemzeteket és népeket rablógyilkos módjára pusztító német náci szellem az ur. Az áljas gonoszság és öngyilkos butaság szellemeit elűzték a felekedő nap sugarai. Új világ születik.

Mint öreg zászlótartó mélyen meghajtom a zászlót az emberi, nemzeti és népi szabadság diadalá előtt. Meghajtom a zászlót a diadalt már meg nem élő régi gárda emléke és táborunk jelenlegi, még fiatal, tetterős új harcosai előtt. A miénk, öregieké a kitűnő, de öcsöségés mult, az övéké, fiataloké a diadalmas boldog jövőendő.

Strassburg felszabadítását ünnepli a világsajtó

Strassburg, Elzász fővárosa ismét francia. Páris és egész Franciaország népe ujjongó lázban él. Felszabadultán éneklék a nagy francia forradalom és a francia nép nemzeti dalát, a »Marseillaise-t, amit Rouget de Lisle Strassburgban írt. Strassburg elestével nyitott az ut Burgundia és a Saar felé. Goethe iskolavárosa bástyáin ismét francia lobogó leng.

Strassburg felszabadításának alkalomból a moszkvai rádió hosszasan emlékezik meg Elzászról. »clercq tábornok 1. páncélos hadosztálya a sziriai Tsad-tónál intult támadásba, Líbián, Olaszországon keresztül elsőnek vonult be Párisba, most Strassburgban van, de csak Berlinben fog végleg megállni.

Strassburgban — mondja a moszkvai rádió hírmagyarzója — fölbangzik ismét a francia szó, anélkül, hogy halálbüntetést érdemlő büntény volna és francia katonák állt őrt a bástya alatt.

Ez a kifosztott, sok francia vérrrel átitatott föld visszakerül a francia közösségbe. Az elmenekült la-

kosság visszatérhet otthonába. Mikor Pétain elhárította a németekkel való együttműködést, Németország magához csatolta Elzászt. Felszólította a lakosságot, hogy aki nem akar német lenni, az két órát kap a vidék elhagyására, egy kezításkát és 5000 frankot vihet magával. Borzalmas nyomor, óriási népvándorlás, drámák, szenvedések követték ezt a parancsot. A németek germanizálták az iskolákat, halálbüntetés terhe mellett betiltották a francia nyelv használatát, sőt odáig mentek, hogy börtönbe vetették azokat, akik »basque«-sapkát hordtak, mert úgy vélték, ez Franciaországhoz való tartozásuk szimbóluma. A felszabadítás reményében ottmaradt elzásziak harcos, nemzeti egysége mégsem adta fel a küzdelmet.

Newyork, november 26. A reggeli lapok Strassburg felszabadításának szenzációs hírével foglalkoznak. A Washington Post nagy cikket szentel Franciaország helyzetének. Végzetlenül bátoritónak tartja azt a tényt, hogy elsőnek francia csapatok érték el a Rajnát.

Ez fontos stratégiai siker és Franciaország föltámadásának szimbóluma.

London, november 26. A londoni lapok első oldalán közlik Elzász fővárosának, Strassburgnak felszabadítását. Ünneplik a francia hadsereget és Franciaország népét.

A svájci sajtó nagyjelentőségű hadászati és politikai sikernek tekinteti Strassburg elfoglalását.

A moszkvai rádió a fasizmus gyökeres kiirtásáról

Moszkva, november 27. Barlangjába vonul vissza a német hadsereg. Orosz, jugoszláv, bolgár és román csapatok kergetik a németeket a Balkánról, az angolszászok és franciák pedig már Nyugat-Németország területén harcolnak.

A német fasizmus erkölcsi és politikai vereségéről beszélve a moszkvai rádió megállapítja, hogy a fasizma nemzetek leverése befejezés előtt áll. Gazdaságilag, katonailag és politikailag le fogják fegyverezni Németországot. Le fogják törni a fasizma ifjuságot, frontarcosokat és a nemzeti szocialista párt bármilyen címen működő szervezetét. Az »új európai rend« már megsemmisítették részben, de közeledik a gyökeres kiirtás ideje. Ezen a téren 1918 nem fog megismétlődni. A büntetés szigorú, de igazságos lesz.

Berlin már nem is vigasztalja sikeres ellentámadásokkal a német népet, csak sikeres visszavonulásokról számolhat be. Egyre jobban érzik a frontok harapófogójának erejét. Himmler hisztérikus hangon kiabálja, hogy el kell pusztítani mindenkit, aki nem úgy gondolkodik, ahogyan ő akarja és most már katonáit arra is fölhatalmazta, hogy agyonlőjjenek minden olyan tisztet is, aki nem bizonyul jó fasiztának.

Egy német újság új jelszót ajánl a népek: »semmit se hallani, semmit se látni, nem olvasni.« Ebből aztán a vak és süket is megtudja, mi a hitlerista Németország jelene és jövője.

Szakszervezeti hírek

A mérnökök, vegyészek és munkások szabad szakszervezete 1. hó 30-án, esztörtökön d. u. 3 órakor tagfelvételt tart hivatalos helyiségében, Horthy Miklós-u. 9. alatt. Saját érdekében jelentkezzenek felvételre mind a hazai, mind külföldi végzettségű mérnökök (honosítatlan oklevelek is), vegyészdoktorok, vegyészeti középiskolát és felsőiparisiskolát végzett munkások, tekintet nélkül arra, hogy jelenleg milyen pályán működnek, illetve állami, városi, vagy egyéb közületi alkalmazásban állnak.

Színházi műsor

December 1., pénteken, december 2., szombaton és december 3., vasárnap d. u. 3 órai kezdéssel: Kacagó dzsesszparádé. Vasárnap délelőtt 11-kor ifjúsági előadás keretében Tinanyi mester, a kiváló bűvész önálló bűvészrevüt ad.

Mozik műsora

Belvárosi Mozi. Ma, kedden d. u. 3 órakor: Latabár Kálmán burleszk vígjátéka, az Afrikai völgyény.

Széchenyi Mozi. Ma, kedden d. u. 3 órakor. Szeptember végén. Dráma. Szereplők: Szórényi Éva, Horváth László, Delly Ferenc, Mihályi Ernő, Maklári Zoltán.

Korzó Mozi. Ma, kedden d. u. 3 órakor: Behajtani tilos. Elejétől végig kacagást Latabár, Bilicsi, Kiss Manyi, Vaszary, Simor Erzsé és a két Pethessa.

Napjaink

Az orosz nép termelő munkájának csodával határos eredményeiről írunk lapunk más helyén. Ezek az eredmények bizonyítékai annak a hősiességnek és erőfeszítésnek, amelyekkel a Szovjetunió népei falvaikban, üzemeikben és a harc-tereken küzdenek az európai, köztük a mi népünk felszabadításáért is. Az orosz világnak ezek a hősei: az építők, a szabadságharcosok teremtették meg a lehetőségét annak, hogy a magyar nép is, most már önmagáért, önmaga világának megteremtéséért, a maga jólétéért dolgozhat, végre a szabadság feltételei között.

Ne huzódozunk hát a közmunkától. A magunk utjait és hidjait építjük újjá és magunknak építjük. Csináljuk hát önkéntesen, lélekkel, hogy legalább ezzel vegyük ki részünket a szabadságért folyó háborúból. Dolgozzunk azzal a tudattal, hogy az igazi magyar hazafiak kötelességét teljesítjük; építjük az új Magyarországot.

Szegedi hírek

— A Honvéd-téri új református templomba ismeretlen tettesek betörttek és onnan a hívek áldozatkészségéből szerzett harmóniumot ellopták. Ugyanez történt az újszegedi református imaházban is. Aki nyomára tudna vezetni az eltűnt harmóniumoknak, kérjük, jelentkezzen a Kálvin-téri református lelkesi hivatalban.

— Szeged Városi Zeneiskola előadásai november havában valamennyi tanszakon megindultak. További beiratkozások december 1. és 10. között történnek. Szeptemberben beiratkozott és eddig nem jelentkezett növendékek jelentkezzenek. A zeneiskola igazgatója.

— Halálozás. Özv. Rovó Istvánné hosszú szenvedés után november 27-én elhunyt. Temetése november 29-én délután lesz a Gyevi temető halottasházából.

— Halálozás. Özv. Zsulán Pálné és kisleánya, Évike nevében tájadalomtól megöregt szívvel, de Isten akaratában megnyugodva jelentik, hogy szeretett férj és apa, Zsulán Pál életének 34-ik évében meghalt. Temetése október 7-én legnagyobb csendben történt. Gyászolják: A Zsulán és Molnár-család.

— Értesítés. A Nemzeti Takarékoskossá és az »Unió« Hitelirodák értesítik igen tisztelt vásárlóikat, hogy mindenki a havi esedékes törlesztését Kárász-u. 5. sz. (udvarban) alatti helyiségben eszközölje, mivel külön pénzbeszédőt nem áll módunkban küldeni. Pénztári óra naponta 8-11 óráig.

— Beiratkozás az egyetem jogi karára. A szegedi egyetem rektora módot talált arra, hogy a jogi kar helyett ideiglenesen féléves jogi tanfolyamra iratkozhassanak be a jogászok. Több neves szegedi jogász adja majd elő a tananyagot és a félév lehallgatása beleszámit az egyetemi tanulmányok végzésének hivatalos időtartamába. Az egyetem rektora tehát ezúton is felhívja a tanuló ifjúság figyelmét arra, hogy a jogi tanulmányok rövidesen megkezdődnek és aki részt akar venni az előadásokon, beiratkozhat az orvostudományi dékán hivatalban minden délelőtt 9-1 óra között.